

Остапенко Ю.І.,
НУ «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»,
кафедра господарського права,
стажист-дослідник

ЗАКОНОДАВЧА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Одна із стратегічних для будь-якої країни галузей – телекомунікаційна – відіграє величезну роль для активізації розвитку глобальної та регіональної економіки.

Кінець XX – початок XXI ст. став часом стрімких технологічних змін у телекомунікаційній галузі. Виробники та оператори запропонували користувачам безліч нових послуг та устроїв. Більшість технологічних інновацій виявилися задіяними населенням, корпораціями та державами. Важко уявити життя сучасної людини без мобільного телефону, системи INTERNET, охоронної сигналізації, організації платежів населення, забезпечення міжстанційних зв'язків між базовими станціями систем персонального виклику, електронної та голосової пошти, телевідео-конференцзв'язку, Skype і т.д.

Український ринок телекомунікаційних послуг, як одна із важливих складових інноваційної економіки, демонструє високі темпи зростання, що випереджають темпи зростання економіки в цілому: частка галузі «Зв'язок» в структурі ВВП постійно збільшується. За даними Державної служби статистики, вона зросла у 2005-2007 рр. з 3,1 % до 6,5 %. Особливого прискорення набувають послуги по окремих сегментах зазначеного ринку. Темпи зростання послуг мобільного зв'язку та Інтернет – послуг красномовно засвідчують, що роль цього сектора в економіці України неухильно зростає (рівень проникнення мобільного зв'язку в Україні досяг 120,1 % у 2008 р. порівняно з 72 % у США, а темп зростання абонентської бази склав 117 % у 2009 р., також у 2009 р. темп зростання вкладення всіх прямих іноземних інвестицій (ПІІ) економіки країни склав 7 %).

Існує низка проблем, подолання яких могло б дати додатковий імпульс розвитку телекомунікаційної галузі України та економічному зростанню в цілому. Розвиток телекомунікацій в Україні характеризується нерівномірністю в географічному плані. Доступ телекомунікаційних послуг занадто диверсифікований по областях. Регулювання телекомунікацій в останні роки суттєво

змінилось у відповідності до сучасних реалій. Важливою подією було прийняття Закону «Про телекомунікації» у 2003 р. Основний акцент у Законі було зроблено на статистиці телекомунікаційних правовідносин, у той же час їх динаміка, як така, а також динаміка технічного розвитку засобів телекомунікацій значною мірою не врахована при формуванні тексту названого нормативно-правового акту. Основний набір термінів, який міститься у статті 1 Закону, та його структура не відповідають рівню сучасних технологій, не розкривають технічні види і підвиди телекомунікаційного зв'язку, не регулюють сам процес передачі інформаційного продукту від виробника до користувача, що взагалі робить неможливим застосування санкцій за недоброякісний продукт та визначення предмету регулювання.

Інструментом реалізації державної політики у сфері телекомунікацій щодо координації діяльності державних органів та підприємств, установ і організацій, пов'язаної з розвитком телекомунікаційних мереж в Україні є «Концепція розвитку телекомунікацій в Україні», схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 червня 2006 р. N 316-р. Цей документ визначає проблеми розвитку телекомунікацій, стратегію і основні шляхи їх розв'язання, а також принципи забезпечення комплексного розвитку телекомунікацій. У ній зазначено: проблеми розвитку телекомунікацій, напрями розвитку телекомунікаційних мереж, напрями управлінської та регуляторної діяльності в телекомунікаційній сфері, безпека телекомунікаційних мереж, створення і розвиток інформаційної інфраструктури тощо.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2008 р. N 1612-р було внесено деякі не суттєві зміни у «Концепцію розвитку телекомунікацій» та її дію було продовжено до 2010 р., однак і ця концепція вже сьогодні є практично не актуальною. Відтак, схвалена Урядом ще у 2006 р. «Концепція розвитку телекомунікацій до 2010 року», морально застаріла. Її дія закінчилася у 2010 р. Нову Концепцію на сьогодні не розроблено. Як наслідок, регуляторні ініціативи діючих органів зв'язку відчутно стримуються через відсутність відображення у Концепції стрімкого розвитку інформаційно-телекомунікаційних технологій та збільшення кількості сучасних послуг. Більш того, зволікання із внесенням запропонованих змін до Плану використання радіочастотного ресурсу України та затвердженням їх КМУ призводить до відставання України у впровадженні нових перспективних радіо-технологій, зокрема нових стандартів широкосмугового (мультисервісного) доступу, гальмує розвиток ринків сучасних телекомунікаційних послуг. Відтак, враховуючи

надзвичайно швидкий темп інноваційного розвитку та впровадженнь відповідних інновацій в телекомунікаційну сферу, слід визначити, що планування, головні концептуальні ідеї та європейські стандарти законодавства в телекомунікаційній сфері може нести лише відносно стабільний характер і буде супроводжуватись об'єктивною необхідністю його сутнісного перегляду з періодом у 2-3 років.

Отже, проблеми та прогалини сучасного українського законодавства наскрізь пронизують галузь, яскравим прикладом цьому є відсутність стратегічно важливих в політичному та соціальному розумінні законів по пріоритетних послугах: мобільного зв'язку та Інтернет-послугах.

Науковий керівник: Задихайло Д.В., к.ю.н., доцент, зав. кафедри господарського права

**Русанова В.Б.,
НУ «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»,
здобувач кафедри адміністративного права**

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ІНСТИТУТУ СУДОВОГО ОСКАРЖЕННЯ ПОСТАНОВ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ)

1. Одним із критеріїв ефективності законодавчого регулювання є його економічна виправданість. Держава, встановлюючи правила поведінки для учасників суспільних відносин у тій чи іншій сфері, має забезпечити, щоб втілення цих правил поведінки у реальну соціальну практику відбувалося у найменш економічно і фінансово обтяжливий для суспільства і окремих осіб спосіб. Остання теза опосередковано підтверджується і ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України, яка передбачає, що у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони добросовісно, розсудливо і пропорційно. Немає сумніву, що всі вказані категорії (добросовісність, розсудливість, пропорційність) мають і економічну складову. Невипадково також, законопроекти, які передбачають бюджетне фінансування (а значить покладення на суспільство додаткових витрат, які будуть стягуватися у вигляді прямих і непрямих податків), повинні супроводжуватися фінансово-економічним обґрунтуванням (ст. 91 Закону України «Про регламент Верховної